



DRŽAVNI PROGRAM  
PRESEJANJA IN ZGODNJEGA  
ODKRIVANJA PREDRAKAVIH  
SPREMENB IN RAKA NA  
DEBELEM ČREVESU IN DANKI

Območna enota  
CELJE

Ipavčeva 18  
SI-3000 Celje  
t +386 3 4251 200  
f +386 3 4251 115

[www.nijz.si](http://www.nijz.si)  
[info@nijz.si](mailto:info@nijz.si)

ID DDV:  
SI 44724535  
TRR:  
011006000043188

SPOROČILO ZA MEDIJE

## Program Svit z novima ambasadorjema na Celjskem OSEBNE IZKUŠNJE, KI OSMIŠLJAJO PROGRAM SVIT

### Zakonca Koren, oba živita s stomo, spodbujata v preventivne preglede

Celje, 1. december 2017 – Program Svit je pridobil na Celjskem nova ambasadorja, ki bosta skozi svoje osebne izkušnje pomagala širiti zavedanje o smiselnosti odločanja za preventivne preglede. Ambasadorja sta postala Ana in Milan Koren, zakonski par iz Velenja. Zavezo, da bosta podpirala Program Svit, sta podpisala na Mestni občini Velenje, na včerajšnjem dogodku, ki so se ga udeležili župan Mestne občine Velenje Bojan Kontič, predstavniki Zdravstvenega doma Velenje, Društva za boj proti raku Velenje, Območne enote Celje Nacionalnega inštituta za javno zdravje in Društva za boj proti raku regije Celje. Ambasadorja, zdravstveni strokovnjaki, predstavniki občine in društev so na dogodku izrazili zaupanje v Program Svit in opozorili na velike preventivne koristi za zdravje, saj so v tem programu v Sloveniji od leta 2009 do danes odkrili več kot 2500 rakov na debelem črevesu in danki, na Celjskem več kot 300.

Bolezen lahko odkrijemo pravočasno, lahko jo tudi preprečimo. Izkušnje ljudi pri ohranjanju zdravja in tudi obdobja njihovega trpljenja med boleznijo in zdravljenjem sporočajo o pomenu preventivnih ukrepov in programov. Posebej aktivni pri tem na Celjskem so Svitovi ambasadorji – prostovoljci: Stanki Drobnak iz Šmarja pri Jelšah in Sonji Punčuh iz Slovenskih Konjic sta se v teh dneh pridružila še zakonca Koren iz Velenja. **Ana in Milan Koren** pravita, da živita danes s stomo kvalitetno življenje, oba sta člana društva ILCO za Koroško in sta pred osmimi leti opravila izpit za prostovoljca za pomoč ljudem s stomo. Enainsedemdesetletni **Milan Koren** deli svojo zgodbo potem, ko je preživel zdravljenje raka in dobil stomo: *»Opozoriti želim, kako pomembno je, da raka odkrijemo pravi čas. V mojem primeru je bilo tako, da sva z ženo po moji upokojitvi in potem ko je žena dobila stomo, še bolj zavzeto skrbela za zdravo prehrano in telesno aktivnost. V letu 2004 (star sem bil 58 let) sem pri sebi opazil povečane vetrove, tudi mehkejše blato. Ker sem vsako jutro jedel grozdje, sem sprva pač mislil, da je krivo grozdje... Potem sem bil v naslednjem letu in pol zaradi težav večkrat pri osebnem zdravniku, te so postajale izrazitejše (odvajanje takoj po jedi, težko zadrževanje blata). Drugih večjih*

težav nisem imel, tudi hujšal nisem in počutil sem se dobro. A po internističnem pregledu, kolonoskopiji in histopaloškem izvidu sem moral konec leta 2005 na operacijo, dobil sem sem stomo, temu pa sta sledili kemoterapija in obsevanje. Vse to sem sprejel in se sčasoma prilagodil novim okoliščinam. Včasih pa vendarle pomislim, da morda ne bi imel stome, če bi se moje zdravljenje začelo pravočasno, in če bi že takrat deloval Program Svit.« Svojo izkušnjo sporoča tudi njegova žena **Ana Koren**, ki živi s stomo 25 let: »Pri šestindvajsetih letih sem zbolela za ulceroznim kolitisom in bolezen se je kazala v vedno težji obliki. Ko je bilo treba na operacijo, nisem bila deležna toliko priprav in pogovorov, kot jih nudijo sedaj. Pred operacijo nisem niti vedela, da bom dobila stomo in zame je bil to velik šok. Bolezen se ni izboljšala in stoma je postala stalna. Nikoli ne bom pozabila, kako nemočna sem bila. Potrebovala sem nasvete, pogovore, nisem vedela, na koga se naj obrnem. Pripomočki so se težko dobili, kar je danes zelo drugače. Zame je bilo težko in zavedam se vrednosti zdravja in življenja. Za Svitovo ambasadarko sem se odločila, ker želim spodbuditi ljudi, da se odzovejo na povabilo v program. Naj pošljejo blato na testiranje, in če bo potrebno, naj gredo na kolonoskopijo. S tem bodo storili nekaj dobrega zase.«

Promociji zdravega življenjskega sloga in preventivnemu ozaveščanju se pridružujejo številna društva, med njimi tudi Društvo za boj proti raku Velenje, ki deluje že 28 let. »Zgodbe ljudi, ki so zboleli za rakom (zgodbe s srečnimi in z žalostnimi izidi) nam dajejo edinstveno izkušnjo, da se lahko zavemo, kako pomembno je, da bolezen odkrijemo zgodaj ali pa se ji, če je to le možno, izognemo. Znanje o preventivi je premalo poudarjeno. V Sloveniji imamo zelo dobre presejalne programe, ki so brezplačni in učinkoviti pri iskanju zgodnjih oblik raka – želimo si, da bi se vanje vključevalo čim več ljudi. Ključna so tudi preprosta vsakdanja načela za preprečevanje raka, ki se nanašajo predvsem na telesno dejavnost, zdravo prehrano, odrekanje kajenju in alkoholu ter zaščito pred soncem,« meni **Branka Drk**, predsednica Društva za boj proti raku Velenje. Opravljeno delo in podatki govorijo o učinkovitosti preventivnih dejavnosti, je na dogodku ob podpisu listine o ambasadorstvu dejala **Nuša Konec Juričič**, specialistka socialne medicine in javnega zdravja, vodja področja za nenalezljive bolezni, z Območne enote Celje Nacionalnega inštituta za javno zdravje: »Raki na debelem črevesu in danki so bili v velikem deležu odkriti v zgodnji fazi razvoja bolezni, ko so bili načini zdravljenja enostavni in uspešni, in ko dodatno onkološko zdravljenje, kot sta obsevanje in kemoterapija, ni bilo potrebno. Od leta 2009 smo pri več kot 17000 osebah v državi, v celjski regiji pri več kot 2400, odkrili

*in odstranili predrakave spremembe - polipe in s tem preprečili morebiten nastanek raka. Po podatkih Registra raka je od leta 2010 do 2013 upadlo število na novo zbolelih za rakom na debelem črevesu in danki za 349 primerov na ravni države, kar lahko povežemo z zgodnjim odkrivanjem raka in s preventivnimi pristopi. Od leta 2011 zaznavamo tudi zmanjšanje števila umrlih zaradi te vrste raka.«*

**Tatjana Škornik Tovornik**, regionalna koordinatorica Programa Svit iz Območne enote Celje Nacionalnega inštituta za javno zdravje, poziva vse, ki prejmejo Svitovo vabilo, da se programa udeležijo. Program zajame moške in ženske v starosti od 50 do 74 let. Posameznik je vabljen vsaki dve leti. V letošnjem letu vabijo tiste, ki so rojeni na neparno letnico rojstva, prihodnje leto pa tiste, ki so rojeni na parno letnico rojstva.

\*\*\*

#### **Dodatne informacije:**

- **Nuša Konec Juričič**, dr. med., specialistka socialne medicine in javnega zdravja, vodja področja za nenalezljive bolezni, Nacionalni inštitut za javno zdravje, Območna enota Celje  
T: 03 42 51 202, E: [nusa.konec-juricic@nijz.si](mailto:nusa.konec-juricic@nijz.si)
- **Tatjana Škornik Tovornik**, dipl. san. inž., regijska koordinatorica preventivnega Programa Svit Nacionalni inštitut za javno zdravje, Območna enota Celje, Ipavčeva 18, Celje in članica Društva za boj proti raku regije Celje, T: 03 42 51 141, E: [tatjana.skornik-tovornik@nijz.si](mailto:tatjana.skornik-tovornik@nijz.si)
- **Spletna stran Programa Svit:** [www.Program-svit.si](http://www.Program-svit.si)

#### **Služba za komuniciranje, Nacionalni inštitut za javno zdravje**

Trubarjeva 2, SI-1000 Ljubljana

Telefon: 01 2441 494, 01 2441 572

[pr@nijz.si](mailto:pr@nijz.si)

[www.nijz.si](http://www.nijz.si)

[Podatkovni portal NIJZ](#)

